

Ivana LOVĚTÍNSKÁ, *Jindřichohradecký špitál u sv. Jana Křtitele v raném novověku*, České Budějovice 2014 (bakalářská práce, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 49 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Raně novověké špitály nepatří k institucím, které by se v současné době těšily soustavné badatelské pozornosti, a to přesto, že jejich studium by mohlo osvětlit řadu stránek života předmoderních měst, jako kupříkladu byly fundační aktivity měšťanů, městských rad nebo jiných osob či institucí (cechů nebo v případě vrchnostenských měst vlastních vrchností), podíl městských rad a případně jiných institucí na jejich správě nebo samotná charitativní činnost těchto organizací stojících často na pomezí městského, měšťanského či vrchnostenského (ať již takovou vrchností byl kdokoliv) vlivu. Neméně zajímavé téma pak představuje každodenní chod špitálů, otázka jejich hospodářského zázemí a podobně. K důvodům naznačeného stavu bezpochyby patří dochovaná pramenná základna, která jen málokdy umožní hledat odpovědi na takové otázky u špitálů založených na počátku raného novověku – nebo dokonce ještě ve starším období – a sledovat je v delším časovém úseku. Jedním ze špitálů, jehož samostatný archivní fond se dochoval v nezvyklé bohatosti, je jindřichohradecký špitál u kostela sv. Jana Křtitele založený v šedesátých letech 16. století Jáchymem z Hradce, který fungoval až do poloviny 20. století. Jeho počátkům se ve své bakalářské práci věnovala Ivana Lovětínská.

Po stručném *Úvodu*, v němž zmínila důležitou novější literaturu k dějinám špitálů v českých zemích i naopak starší „klasické“ práce k dějinám Jindřichova Hradce, se následně a velmi stručně dotkla počátků špitálnictví v Evropě. Na to navázala kompilativně pojatou kapitolou o vývoji špitálnictví v českých zemích, v níž prokázala dobrý přehled po domácí literatuře k tématu. Některé její formulace o fundačních aktivitách středověkých měšťanů jsou však naivní (s. 16) a dokládají, že studentka nepochopila motivace, které vedly středověkého měšťana ke zbožným legátům. Nezodpovězenou otázkou je, co mělo být veřejností, o níž údajně některé špitály musely žádat o mimořádnou finanční podporu (s. 17). Některé teze by rovněž zasluhovaly podrobnější rozvedení (s. 18). Pochybnosti vzbuzuje použití slova nemocnice v první polovině 16. století (s. 27).

Vlastním jádrem předkládané bakalářské práce je čtvrtá kapitola, v níž se již studentka na základě literatury a nevydaných pramenů uložených v jindřichohradeckém oddělení SOA Třeboň věnovala špitálu u sv. Jana Křtitele. Nejprve podala přehled starších charitativních institucí, které v Jindřichově Hradci působily od poloviny 13. století a z nichž některé fungo-

valy s podporou vrchnosti až do konce 16. věku a byly tak nějaký čas činné paralelně s novým špitálem. V souvislosti s působením řádu německých rytířů by měly být citovány a použity práce Ludka Jiráka. Stejně tak se studentka kriticky nevyrovnala s rukopisným dílem zámeckého archiváře Františka Teplého o dějinách jindřichohradeckých špitálů.

Poté se sl. Lovětínská zaměřila na založení nového špitálu v únoru 1564, v níž náležela hlavní role vrchnosti, která ale do své fundace přizvala také jindřichohradecké cechy i samotnou městskou radu. Využila přitom korpus několika listin, jež doprovázely samotný zakládací akt (s jejich originály uloženými v Archivu města Jindřichův Hradec v SOkA Jindřichův Hradec patrně studentka nepracovala), i instrukci vydanou Jáchymem z Hradce, která stanovila pravidla pro jeho správu i každodenní chod. Na jejich základě se postupně věnovala majetkovému, finančnímu a hmotnému zázemí špitálu a jeho správě, v níž se prolínal vliv vrchnosti a jindřichohradecké městské rady. Na závěr připojila několik poznatků o každodenním chodu špitálu.

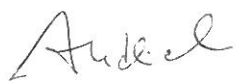
Je škoda, že poznatky získané z uvedených písemností se nepokusila doplnit informacemi z dalších pramenů, které by jí mohly pomoci identifikovat špitální správce (s. 41) nebo prozradit více o pozoruhodném konfesním vývoji špitálu. Uvedený postup by byl cenný zejména v případě instrukce vydané Jáchymem z Hradce, která by mohl být vhodnou přílohou bakalářské práce. Na jejím diplomatickém i obsahovém rozboru by studentka mohla, pokud by tomu byla ochotna věnovat svůj čas, ukázat možné zdroje, z nichž hradecký velmož při své fundaci vycházel. V její komparaci s dalšími prameny dochovanými ve fondu zkoumaného špitálu by pak mohla prokázat, zda a jak ustanovení normy vstupovala do praxe.

Ve spěchu psaná a dokončovaná bakalářská práce Ivany Lovětínské obsahuje velké množství prohřešků proti mateřskému jazyku. Ve větší míře se v ní objevují pravopisné chyby (s. 15!, 21!, 22, 36), chyby v psaní velkých písmen (s. 7, 11, 34), interpunkci (s. 8, 27, 28, 39) a stylistice (s. 39) stejně jako neopravené překlady (s. 7, 31, 40) nebo chybné psaní mezer (s. 8, 12). Vyskytuje se rovněž opakování stejných slov (s. 15). Obdobné nedostatky je možné nalézt také v poznámkovém aparátu (chybné psaní a používání interpunkčních znamének a velkých písmen, chybné psaní zkrácených citací).

Bakalářská práce Ivany Lovětínské otevírá zajímavé téma související s životem raně novověkých měst a upozorňuje na dosud nepovšimnutý fond jindřichohradeckého špitálu u sv. Jana Křtitele, který by zasluhoval důkladný výzkum. V úrovni zpracování, zejména v pasážích věnovaných samotnému zkoumanému špitálu, však předložená rozprava zůstala za svým zadáním. Rovněž po jazykové stránce by práci, která se vyznačuje nadměrným množstvím prohřešků vůči českému jazyku, slušelo dopracování.

Předloženou práci Ivany Lovětínské sice po určitém váhání doporučuji k obhajobě, ovšem vzhledem k naznačeným nedostatkům ji nemohu hodnotit jinak než stupněm **dobře**.

Jindřichův Hradec, 11.6.2014

doc. PhDr. Josef Hrdlička